

Pesta 15/27 aprile.

V. e. s. dominec'a. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 15.

Anulu IX, — 1873.

Pretiuulu pe anu 10 fl., pentru Roman'i'a 2 galbeni.

Bar. Schwarz-Sennborn
directorulu generalu' aln espositiunii universale de Viena.

Br. Schwarz-Sennborn

directorulu generalu alu espositiunii universale de Viena.

Peste câte-va dîle, la 1 maiu c. n., in Viena se va deschide espositiunea universală. Unu actu de nalta importantia ce este acest'a, care va concentră atentiunea lumei civilizate si la care voru alergă din tôte partile globului pamentescu, nici pe noi Romanii nu ne pôte lasă nepasatori, déca tienemu la o reputatiune buna pe terenulu culturale si civilisatiunii.

Prim'a intrebare, la care trebuie sè respundemu numai decātu, este: déca si noi Romanii vomu fi represintati cu demnitate?

Dar la acésta intrebare numai dupa prim'a maiu vomu puté responde cu siguritate, — cà-ci adi inca obiectele si despartiemintele nu sunt pe deplinu arangiate.

Nè tememu inse, cà afara de manufacturele tieranceloru nòstre, in cele-lalte ra-

muri, acésta espositiune va fi o pré slaba oglinda a nóstra.

Despre Romanf'a nu potemu inca díce mica, fiindu cà de acolo n'avemu de felu informatiuni in privinti'a acést'a.

Asié dara de ocam-data ne marginimu in a publicá in nr. presinte portretulu directorulu generalu alu acestei espositiuni, — bar. Schwarz-Sennborn, carele a participatu si la espositiunea din Londra si Paris, ca comisariu austriacu, si carele — precum se asigura — a executatu arangiarea intr'unu modu fórte admirabilu.

Nopturna.

Trista mi-i fati'a, dulce copila,
Dar mai tristu este sufletulu meu,
Cà-ci lu-sfasia fara de mila
Dorulu ce 'n sinu-mi cresce mereu.

Candu nóptea lasa umbrele sele
Peste pamentulu tristu, amortítu,
Candu pe ceriu nu e zara de stele,
Ci intunerecu desu si cumplitu :

Oh! atunci dorulu mai cu putere
Se redescépta in sinulu meu,
Si intr' a noptii umbra, tacere,
Blastemu si lume si Dumnediou.

P'unu calu ce musca spum'a 'n zabale
M'aruncu selbaticu si fugu gemendu;
Prin intunerecu, p'o strimta cale,
Prin céti'a désa eu sboru oftandu!

La stang'a urla betranulu Istru,
Undele-i negre se spargu de stanci;
La drépt'a geme unu glasu sinistru,
Turbate venturi prin vai adanci.

Adesu candu dorulu mai crudu me 'ncinge,
Cotescu din cale spre negrulu malu...
Unu pasu... si mórtea la sinu ar stringe
Si palidu june si sprintenu calu...

Dar valulu geme, urla, spuméza,
Mórtea rînjese sub pasulu meu...
Calulu de spaima 'n grabu se cabréza
Si se retrage, sforaindu greu.

Apoi in nópte ca ventu se duce,
Ér caletoriulu din calea mea
Se dà in laturi si-si face cruce,
Crediendu cà-su póte vr'o iazma rea!

Gr. H. Grandea.

Emilia Galotti.

— Drama in 5 acte de G. E. Lessing. —

(Urmare.)

Actulu alu patrule.

(Scen'a remane ca mai nainte.)

SCEN'A I.

Principele. Marinelli.

Principele. (Ca si candu ar veni din camer'a de la Emilia.)

Vino Marinelli! Trebuie sè me recreezu, si trebuie sè-mi procuru clarificatiune de la dta.

Marinelli.

Oh, ce furia de mama! Ha! ha! ha!

Principele.

Dta ridi?

Marinelli.

Déca ai fi vediutu, principe, câtu de infuriata devenise mam'a aicea, aicea in sala, — fara indoieála, cà o ai audítu sbierandu! si câtu deveni de blanda indata ce te-a zaritu. — Ha! ha! Aceea o sciam eu positivu, cà nici o mama nu va scóte ochii unui principe, — din caus'a cà dînsulu afla pe fic'a ei frumósa.

Principele.

Dta esti unu observatoriu mediocru! Fé-t'a cadiù lestnata in manile mamei sale Acés-t'a, éra nu eu am fostu caus'a, cà mam'a siuità de furi'a sa. Ea si-crutia pe fic'a ei, éra nu pe mine, déca ea nu strigà mai tare si nu esprimà mai claru, aceea ce eu in persóna nu voiescu sè o fi audítu séu sè o fi pri-ceputu.

Marinelli.

Ce, Altetia?

Principele.

Pentru ce acésta prefacere? Ffi francu! Este adeveratu séu nu?

Marinelli.

Si déca ar fi asié!

Principele.

Déca ar fi asié? Asié dara este adeveratu?

Elu este mortu? mortu? (Cu unu gestu ameniatoriu.) Marinelli! Marinelli!

Marinelli.

E bine?

Principele.

Pe Dumnedieulu meu! pe justulu meu Dumnedieu! eu sum inocentu la versarea acestui sange. Déca mi-ai fi spusu la inceputu, cà va costá viéti'a comitelui. Nu! nu! si déca ar fi costatu chiar viéti'a mea propria!

Marinelli.

Déca ti-asiiu fi spusu de la inceputu? Ca si candu mórtea lui ar fi fostu in planulu meu. Eu am legatu de sufletulu lui Angelo sè evite, ca sè nu se intemple nici unu reu la nimenea. Si ar fi decursu fara cea mai mica violintia, déca comitele nu si-ar fi permisu cea d'antâiu. Fara a se cugetá multu, elu impuscà pe unulu din ei.

Principele.

Intr'adeveru, elu trebuiá sè pricépa si glum'a!

Marinelli.

Cà Angelo in urm'a acestei fapte s'a infuriatu, si cà a resbunatu mórtea ortacului seu —

Principele.

Se intielege, acésta este unu ce pré naturalu!

Marinelli.

Eu destulu i-am imputatu acést'a.

Principele.

Imputatu? Cátu de amicabilu! Avizé-salu, te rogu, sè nu se lase a fi prinsu pe teritoriulu meu, fiindu cà dieu imputarea mea nu are sè fia atâtu de amicabila.

Marinelli.

Pré bine! Eu si Angelo; intentiune si intemplantare: este totu una. De si a fostu acor datu din capulu locului, de si a fostu promis éra-si din capulu locului, ca pentru nici una din fatalitátile cari s'aru puté intemplantá, sè nu fiu incriminatu —

Principele.

Cari s'aru puté — intemplantá séu cari aru trebuí sè se intemple, dici dta?

Marinelli.

Totu mai bine! Inse, Altetia, inainte de a esprimá cu cuvinte uscate aceea ce me credi cà sum, permite-mi o singura obiectiune! Mórtea comitelui pentru mine nu este nici decum indiferenta. Eu lu-provocasem; elu mi-datoriá satisfactiune; elu a parasitu lumea acést'a fara ca sè mi-o fi datu; si onórea mea remane ofensata. Sè presupunemu, cà eu asiiu meritá in ori

si care alte impregiuràri prepusulu, ce nutresci a supra-mi; dara óre si in aceste? (Cu o iritatiune prefacuta.) Cine póte sè crédia acést'a despre miné!

Principele. (Cedandu.)

Bine, bine —

Marinelli.

Déca ar mai traf! Oh, déca ar mai traf! Totu, totu ce posedu in lumea acést'a — (cu amaratiune) chiar si grati'a principelui meu, acésta gratia nepretiuata, pe care n'asiiu vol sè o pierdù nici odata — asiiu dá pentru aceea!

Principele.

Intielegu. Bine, bine. Mórtea lui a fostu o intemplantare. Dta o dici; si eu ti-o credu. Inse cine o va mai crede? Si mam'a? Si Emilia? Si lumea?

Marinelli. (Cu recéla.)

Cu greu.

Principele.

Si déca nu o voru crede dara? Dai din umeri? Pe Angelo alu dtale lu-voru tiené instrumentu si pe mine autorulu —

Marinelli.

Pré probabilu.

Principele.

Pe mine! pe mine insu-mi! Séu cà din momentulu acést'a trebue sè abdicu la ori ce intentiune a supra Emiliei —

Marinelli. (Cu indiferinti'a cea mai mare.)

Ce ar fi trebuitu sè o faci si atuncea, déca comitele ar mai fi in viétia.

Principele. (Iritatu, dara reculegându-se in data.)

Marinelli! Dara totu-si sè nu reusiesci a me infuriá. Fia asié. Este asié! Fiindu cà nu voiesci sè dici alta decâtu: cà mórtea comitelui este o fericire pentru mine, fericirea cea mai mare, ce m'ar fi pututu intimpiná, singur'a fericire ce ar fi pututu solicitá amorulu meu. Si astu-feliu — intemple-se cum a voitu! Unu comite mai multu in lume séu mai putinu! Ti-place cum rationezu acuma? Fia! nici eu nu me temu a face o crima mica si secreta, o crima mica si vindecatória. Inse vedi, acést'a a nóstra din intemplantare nu este nici secreta, nici vindecatória. Ce este dreptu, ea a curatitu drumulu, inse totu de odata l'a si inchisu. Fia-care ni-o ar atribuí nóue, si din nenorocire, fara ca sè o fimu facutu! Fara indoiéla, cà acésta se afla numai in intiepletele si minunatele dtale dispositiuni.

Marinelli.

Da, asié este, déca ordoni astu-felu —

Principele.

In ce alta? Voiescu sè afiu!

Marinelli.

Se comptéza mai multu, decâtu se cuvine pe socotél'a mea.

Principele.

Voiescu sè afiu!

Marinelli.

E bine, fia! Ce se afla óre in dispositiunile mele? pentru ca principele sè fia atacatu in acestu casu fatalu prin unu prepusu atâtu de visibilu? Acésta se afla in lovitur'a de maiestru, pe care elu insu-si avù gratîositatea a o amestecá intre dispositiunile mele.

Principele.

Eu?

Marinelli.

Sè-mi fia permis a-i spune, cà pasulu pe care l'a intreprinsu asta-di de diminétia in biserică, pe langa tóta bun'a cuviintia cu care lu-va fi facutu, pe câtu de inevitabilu ar fi si trebuitu sè-lu facea, cà acestu pasu totu-si nu s'a tienutu de jocu.

Principele.

Ce a si pututu elu stricá?

Marinelli.

Fara indoiéla, cà nu joculu intregu, dara totu-si pentru acuma tactulu.

Principele.

Te pricepu eu óre?

Marinelli.

Dara scurtu si bine. Candu eu am luatú lucrulu a supra-mi, Familia inca nu sciá nimica despre amorulu principelui. Mam'a Emiliei cu atâtu mai putinu. In timpu ce dara eu comptam pe impregiurarea acést'a, principele a subminatú intr'aceea fundamentulu edificiu-lui meu?

Principele. (Batendu-si fruntea.)

Esecrabilu!

Marinelli.

E bine, déca insu-si a tradatu intentiunile sale?

Principele.

Idea esecrabila!

Marinelli.

Si déca nu le-ar fi tradatu elu insu-si? In credintia! Asiu dorí sè sciú cà din care dispositiune a mea ar fi fostu in stare mam'a séu fic'a sè prindia celu mai micu prepusu a supra lui.

Principele.

Ai dreptate!

Marinelli.

Fara indoiéla, cà acést'a este o nedrep-

tate din partea mea, — inse Alteti'a Ta me vei iertá pentru acést'a.

SCEN'A II.

Battista. Principele. Marinelli.

Battista (cu iutiéla.)

Tocmai sosese comtes'a.

Principele.

Cóntes'a? Ce felu de comtesa?

Battista.

Orsina.

Principele.

Orsina? Marinelli! Orsina? Marinelli!

Marinelli.

Nu cu multu mai putínu decâtu Alteti'a Ta me uimescu eu insu-mi despre acést'a.

Principele.

Alérga, fugi, Battista: sè nu se dea josu din trasura. Eu nu sum aicea. Pentru dins'a nu sum aicea. La momentu sè se reintórca éra-si inapoi. Pléca, fugi! (Battista ese.) Ce vré nebun'a? Ce cutéza ea? De unde scie ea, cà noi ne aflámu aicea? Vine ea óre ca sè spioneze? Sè fi aflatu ea deja ceva? Ah, Marinelli! Vorbesce, respunde-mi odata! Se simte óre ofensatu barbatulu acela, ce voiesce sè fia amiculu meu? Si inca ofensatu prin o cërta miserabila? Ascépta elu óre ca sè-lu rogu de iertare?

Marinelli.

Ah, principele meu, indata ce vei fi éra-si dta insu-ti, indata voiú fi si eu éra-si cu totu sufletulu alu dtale! Sosirea Orsinei este pentru mine o enigma totu atâtu de mare, câtu si pentru Alteti'a Ta. Inse cu greu se va lasá ea a fi refusata. Ce voiesci sè faci?

Principele.

A nu vorbí cu dins'a sub nici unu pretestu; a me departá —

Marinelli.

Bine! dara numai curendu. Eu o voiú primí —

Principele.

Dara numai pentru ca sè o provoci a se departá. La alte vorbe nu te lasá cu ea. Noi avemu aicea alte lucruri de facutu —

Marinelli.

Nici decum, principe! Acele sunt deja facute. Dara reie-ti curagiulu! Aceea ce mai lipsece inca, va sosí de siguru. Mi se pare, cà o audiu deja venindu. Grabesce, principe! Aicea (aretandu spre unu cabinetu in care intra principele) déca vei voiú, ne vei puté audí. Me temu,

me temu, că ca nu a venit aicea în ór'a ei cea mai favorabilă.

SCEN'A III.

Comtes'a Orsina. Marinelli.

Orsina. (Fara ca să observe la începutu pe Marinelli.)

Ce va să dăca acést'a? Nimenea nu me intimpina, afara numai de unu impertinentu, care mai bucuros mi-ar fi refusat chiari și intrarea? Déca nu me insielu, eu me aflu în Dosalo? În acelu Dosalo, unde de alta-data me intimpină o legiune de adulatori? unde de alta-data me asceptă amorulu și deliciulu? Loculu este acel'a-si: inse, inse! Ce vediu? Marinelli! Pré bine, că principele te-a luat cu sine-si. Ba nu, nu este bine! Aceea ce am de a face cu elu, asiu avé de a face numai cu elu. Unde este elu?

Marinelli.

Principele, gratiós'a mea comtesa?

Orsina.

Cine altulu?

Marinelli.

Dta lu-credi asié dara că să afla aicea? scfi că se afla aicea? Celu putînu elu se afla aicea, fara ca să scie pe comtes'a Orsina aicea.

Orsina.

Nu? Astu-felu dara elu nu a primitu adi diminétia scrisórea mea?

Marinelli.

Scrisórea dtale? Ah da; mi-aducu a minte, că a amintitu despre o scrisóre de la dta.

Orsina.

E bine, nu l'am rogatu eu óre în scrisórea aceea pentru o intalnire aicea în Dosalo? Este adevératu, că nu a ávutu amabilitatea să-mi respunda în scrisu. Eu aflai inse, că o óra dupa aceea elu în adevéru a plecatu la Dosalo. Eu credeam, că acést'a erá unu respunsu destulu de satisfacatoriu, si de aceea am venit.

Marinelli.

Unu asardu straniu!

Orsina.

Asardu? Nu audi dta, că asié a fostu acordatu! Din partea mea scrisórea: din partea lui fapt'a. Priviti numai ce figura face domnulu marcuisu! Ce ochi! Se uimescu crierusii? si óre pentru ce?

Marinelli.

Ieri pareai atátu de straina de ide'a de a mai veni vre-odata înainte ochiloru principelui!

Orsina.

Svatulu celu mai bunu vine preste nópte. Unde este elu? unde este elu? Pe ce să ne prindemu, că elu se afla în camer'a aceea, de unde am auditu sbieratulu și tipetulu acel'a? Voi am să intru, inse impertinentulu acel'a de servitoriu mi se opuse.

Marinelli.

Amabil'a și bun'a mea comtesa —

Orsina.

Erá unu strigatu de femeia. Pe ce ne prindemu, Marinelli? Oh, spune-mi-o în fine, spune-mi-o — déca de altcum sum amabil'a și bun'a dtale comtesa. Afurisita mai póte fi și nimernic'a acést'a de curte! Câte cuvinte, totu atâte mintiuni! În fine, ce-ni pasa déca mi-o vei spune înainte séu nu? O voi vedé eu dóra. (Voiesce să intre.)

Marinelli. (Retienendu-o.)

Unde voiesci să mergi?

Orsina.

Acolo unde trebuia să fiu de multu. Credi dta, că este conveniabilu să vorbescu cu dta aicea în anticamera câte verdi uscate, pe candu principele me ascépta în camera?

Marinelli.

Te amagesci, gratiós'a comtesa. Principele nu te ascépta. Principele nu póte să-ti vorbésca aicea, nu voiesce să-ti vorbésca.

Orsina.

Si totu-si s'ar aflá aicea? si inca în urm'a scrisórei mele?

Marinelli.

Nu în urm'a scrisórei dtale —

Orsina.

Pe care dăci, că o-a primitu —

Marinelli.

O a primitu, inse n'a cetit'e.

Orsina. (Iritata.)

Nu o a cetitu? (Mai putînu iritata.) Nu o a cetitu? (Cu durere stergându-si o lacrima din ochi.) Nici nu o a cetitu?

Marinelli.

Din distractiune, sciu eu. Nu din despretiu.

Orsina. (Cu fala.)

Despretiu? Cine cugeta la asié ceva? Cui i dăci dta acést'a? Marinelli! esti unu mangaiatoriu impertinentu, Despretiu! Despretiu! pe mine inca me despretiuesce! pe mine! (Mai linu, pana în tonulu melancolfei.) Este adevé-

ratu, elu nu me mai iubesce. Acést'a este si-guru. Si amorulu este inlocuitu in anim'a lui prin altu-ceva. Acést'a este unu ce firescu. In-se pentru ce tocmai despretiulu? Este de a-junsu si numai indiferinti'a. Nu este asié, Ma-rinelli?

Marinelli.

Fara indoiéla, fara indoiéla.

Orsina. (cu ironía.)

Fara indoiéla? Oh, ce barbatu intieptu, pe care lu-poti face sè dîca, ce voiesci! Indiferintia! Indiferintia in loculu amorului? Acést'a va sè dîca, nimica in locu de ceva. Fiindu cà, curtesanu guralivu, invétia de la o femeia, cà indiferinti'a este o vorba góla, unu sunetu desiertu, caruia nu i corespunde ni-micu, nimica alta. Sufletulu este indiferentu numai catra aceea, la ce nu cugeta; numai fa-tia de unu ce, care pentru elu nu este nimica. Si a fi indiferentu catra unu ce, care nu este nimica, insemnéza totu atât'a câtu a fi de totu indiferentu. Este pré sublimu acést'a pentru tine, muritoriule?

Marinelli. (pentru sine.)

Vai mie! câtu de adeveratu este aceea, de ce me temeam!

Orsina.

Ce murmuri acolo?

Marinelli.

Admiratiunea cea mai profunda! Si cui i póte óre fi necunoscutu, gratiós'a mea com-tesa, cà dta esti o filosófa?

Orsina.

In adeveru? Da, da sum o filosófa. Dara am lasatu eu acuma sè mi se observe aceea cà sum? Oh pfui, déca am lasatu sè mi se obser-ve si déca am lasatu sè mi se observe acést'a mai adesea! Mai póte fi inca de mirare, déca principele me despretiuesce? Cum póte unu barbatu sè iubésca o fiintia, care in contra vo-intiei sale inca cutéza sè mediteze? O femeia, care meditéza este totu atátu de scârbósa ca si unu barbatu ce se rumenesce. Chiamarea ei este sè ridia, nimica alta decátu sè ridia, pen-tru ca sè nutrésea neintreruptu bunulu umoru alu severului stapanu alu creatiunii. E bine, despre ce sè ridiu eu numai indata, Marinelli? Ah, da! Despre asardu! cà eu scrífu principe-lui ca sè vina la Dosalo, cà principele nu ci-tesce scrisórea mea si cà elu totu-si vine la Dosalo. Ha! ha! ha! Intr'adeveru, unu asardu straniu! Lucrulu este fórte curiosu, fórte ne-bunescu! Si dta nu ridi impreuna cu mine, Marinelli? Oh, a ride impreuna cu noi, acésta si-o póte permite severulu stapanu alu crea-

tiunii, de si nóue creaturi miserabile nu ni este permisu a meditá impreuna cu elu. — (Seriósa si in tonu de ordinu.) E bine, ridi odata!

Marinelli.

Indata, gratiós'a comtesa, indata!

Orsina.

Troncu! Si intr'aceea momentulu trece. Nu, nu, lasa-te nu mai ride! Fiindu cà, vedi dta Marinelli (grava pana la emotiune) aceea ce me face sè ridu cu atât'a afectiune si-are si partea sa seriósa — pré seriósa. Ca ori si ce in lume! Asardu? Se póte óre ca aceea sè fia asardu, cà principele nu a cugetatu sè-mi vor-bésca aicea si totu-si trebue sè-mi vorbésca ai-cea? Unu asardu? Crede-me, Marinelli, cà cu-ventulu asardu este unu sacrilegiu. Nimica sub sóre nu este asardu; si cu multu mai pu-tînu aceea din care intentiunea bate atátu de claru la ochi. Pré putinta, pré buna provedin-tia, iérta-me déca am numitu impreuna cu acestu pecatosu stupidu unu asardu, aceea ce atátu de evidentu este fapt'a ta si póte chiar nemijlocit'a ta fapta. (Cu iutiéla catra Ma-rinelli.) Mai vino la mine si me mai sedù inca odata a comite unu astu-feliu de ul-tragiu!

Marinelli. (pentru sine.)

Acésta merge departe! Inse, gratiós'a com-tesa —

Orsina.

Incéta cu acelu inse! Cuventulu „inse“ reclama reflesiune: si capulu meu! capulu meu! (Tienendu-si fruntea cu man'a.) Fà, Ma-rinelli, vedi de fà sè pociu vorbí indata cu prin-cipele; fiindu cà altu-felu se póte intemplá, ca mai tardîu sè nu mai fiu in stare de a o puté face. Dta vedi, cà avemu sè ne vorbimu; cà trebue sè ne vorbimu —

SCEN'A IV.

Principele. (esîndu din cabinetu pentru sine.)
Trebuie sè-i víu in ajutoriu.

Orsina. (lu-vede si este nedecisa, déca sè mérga inaintea lui séu nu.)

Ha! éta-lu.

Principele. (merge de a curmedísiulu salei spre celelalte camere, fara ca sè se oprésca vor-bindu.)

Ce vediu! frumós'a nóstra comtesa. Cátu de multu regretu, dóm'n'a mea, cà de asta-data potu usá atátu de putînu de onórea visitei dtale! Sum ocupatu. Nu sum singuru. De al-

ta-data, amabil'a mea comtesa! De alta-data. Acuma nu mai remané mai multu aicea. Nici de cum mai multu! Éra pe dta Marinelli, te asceptu.

SCEN'A V.

Orsina. Marinelli.

Marinelli.

E bine, ai auditu acuma gratiós'a mea comtesa, de la elu insu-si, aceea ce mie nu voi sè-mi credi?

Orsina, (ca si ametita.)

Am auditu? Am auditu intr'adeveru?

Marinelli.

Intr'adeveru.

Orsina, (cu emotiune.)

„Sum ocupatu. Nu sum singuru.“ Acés-t'a este óre intréga scus'a, pe care o am meritatu? Pe cine nu poti refusá prin acésta? Pe toti aceea, ce te incomodéza; pe fia-care cersitoriu. Pentru mine nu a mai remasu nici o mintiuna? Nici cea mai mica mintiuna nu a remasu pentru mine? Ocupatu? óre cu ce? Nu este singuru? cine póte fi óre la elu? Vino, Marinelli; din pietate, amabile Marinelli! Mintiesce-mi una pe comptulu dtale. Ce te cósta pe dta o mintiuna? Ce are elu de lucru? Cine se afla la elu? Spune-mi-o; spune-mi ce numai ti-va trece mai antâiu prin minte, si apoi me ducu.

Marinelli.

Sub acésta conditiune mai cà-i voiú puté spune o parte din adevetu

Orsina.

E bine? Curendu Marinelli — si apoi me ducu. Afara de aceea principele a disu: „de alta-data, amabil'a mea comtesa!“ Nu a disu elu óre asié? Pentru ca sè-si tiena parol'a, pentru ca sè nu aiba nici unu pretèstu de a nu-si tienie parol'a, ce mi-o a datu: curendu deci mintiun'a dtale, Marinelli, si apoi me ducu.

Marinelli.

Principele, amabil'a mea comtesa, in adevetu, cà nu se afla singuru. Sunt nisce persóne la elu, de care nu se póte despartí nici macaru unu momentu; nisce persóne, ce abié de câte-va momente au scapatu de unu mare pericolu. Comitele Appiani —

(Va urmá.)

I. G. Baritiu.

Pribégulu.

'unde trecu cu dorulu meu,
Plange érb'a ca periu;
P'unde trecu cu gelea mea,
Plange érb'a pe valcea.

*

Cucule din crangu de fagu,
Mi-ai cantatu sè fiu pribégu;
Ajunga-te si pe tine,
Ca sè ardi in doru ca mine;
Planga-ti anim'a 'ntristatu,
Ca eu tiér'a ce-am lasatu!

*

Frundia verde de mohoru,
Multu mi-i doru, si-mi vine doru
De cea tíera ce-am lasatu,
De celu codru 'n strainatu;
Plange frundia dupa mine,
Cà-ci am fostu frate cu tine;
Plangi-me codru cu doru,
Cà-ci ti-am fostu bunu fratíoru!

*

Frundia verde maracine,
Reu e Dómne 'n tieri straine,
Nici e sóre, nici lumina,
Diu'a 'n veci nu e senina;
Nici sunt stele, nici e luna,
Nóptea 'n veci nu se resbuna.

*

Mi-a tramisu mandr'a cuventu
P'aripiórele de ventu:
„Vina bade, dragulu meu,
Ca sè-ti vedi dorutiulu teu;
L'ai lasatu verde 'n floritu,
Si acum e vescedítu.
Esu sér'a cu doru la cale,
Si plangu dragostele tale;
Esu sér'a plangundu la drumu
Si tu nu vini nici de cumu!“
— Mandrulitia drag'a mea,
Duce-m'asiu si te-asiu vedé,
Dar asié ni s'a facutu,
Sè nu ne vedemu mai multu!

*

Vrere-asiu dómne, multu à-si vré,
Sè mai fiu la maica-mea,
Cà m'ar întrebá cu dragu,
Ce me dóre? de ce zacu?
M'ar vedé baremi cum moru,
Plange-m'ar baremi cu doru!

Vasilii Budescu.

S A L O N U.

In duminec'a Tomei.

Lumea este o scena universală de teatru, și omenimea o mare trupă de actori, ce joacă pe această scenă comediile cele mai buffone.

Unii si-jocă bine rolurile, alții facu fiasco; inse totți, de la micu până la mare, totți sunt comedienți: totta omenimea joacă comedia, și totte faptele omenilor nu sunt decât comedii, próste comedii!...

*

— Te iubescu, dulcea mea Elena! Te iubescu astu-felu, încātu viéti'a mea s'ar stinge in minutulu candu privirea ochiloru tei nu ar mai inviá existinti'a mea! Eternitatea déca Ddieu mi-ar darui-o, asiu depune-o la pic'órele tale; și numai tu și eu, amendoi singuri, domni ai Universului, mostenitori ai pámentului, sè traimu fericiți: tu, dismerdandu fruntea mea ardienda de amorulu teu, ér eu, magulindu sinulu teu ce respira fericeirea!

— Ah! George alu meu; corón'a regala, de ar fi gata a se pune pe fruntea mea, asiu sfêrlí-o cu gróza, cà-ci ea nu mi-ar dá nici odata fericeirea ce simte anim'a mea iubindu-te pe tine, fiindu iubita de tine, tu și numai tu!

Si Elena cade jumetate fara simțire pe bratiulu lui George.

— Drace! — dîce in sine George privindu orologiulu. — Am promisú Mariei sè nê întâlnimú la 8 óre!

— Vai! — murmura Elena prefacându-se totu lesînata. — Candu Teodoru mi-ar vorbí asié de frumosu! Elu, care este atátu de bogatu!

Comedii omenesci!

*

— Déca sórtea nu te-ar fi datu mie, iubit'a mea socia, asiu fi fostu omulu celu mai nenorocitu din lume, cà-ci nu asiu fi cunoscutu nici odata bucuri'a vietii pe pámentu!

— Oh! dragulu meu barbatielu; Ddieu mi-a deschisu raiulu fericii, cà-ci a legatu sufletele nóstre și mi te-a daruitu de sociu. Fia binecuventatu! Vîno in bratielu mele; vîno sè mai simtiú anim'a ta batendu langa a mea!

Si amendoi socii remanu imbratîsiati intr'unu estasu rapitoriu.

— Si Amalia care me ascépta! — sioptesce sociulu cu ingrigire.

— Si Mateiu carele trebuie sè vina! — gandescé soci'a cu nerabdare.

Comedii omenesci!

*

— Amiculu meu; déca mórtea ar veni cu cós'a-i nemilósă a supra ta, eu m'asiu pune între ea și tine, și i-asiu dîce: lovesce-me pe mine, dar crutiá pe scumpulu meu amicu!

— Santa amicia! Numai ea ne face sè cunós-cemu adeveratulu devotamentu și sè simtîmu adeverat'a multiamire. Cátu asiu fi de fericitu, iubitulu meu amicu, sè potu avé ocasiunea de a-ti probá simtiemintele mele pentru tine sacrificandu-ti avérea și viéti'a mea!

Si amendoi amicii si-stringu manile cu caldura.

— De-asiu poté, — dîce in mintea sa unulu dintre amici, — de-asiu poté magulí pe scumpulu meu amicu, sè-mi imprumute câte-va sute de galbeni!

— Ah! de-asiu isbutí, — gândescé celalaltu, — de-asiu isbutí sè captivezu anim'a frumóséi nevestuíce a dulcelui meu amicu!

Comedii omenesci!

*

— In ce timpuri traimu, fratióre! Junimea nóstra se inéca in orgíi și se stinge in destramári și bacanale!

— Dar joculu cartiloru, frate! Acestu viciu infamú, ruinéza averile și sdrobesce sanctatea!

Si amendoi moralistii remanu absorbiti in gânduri.

— La naiba! — cugeta unulu din ei, — amicii mei trebuie sè me fi asceptandu cu paharele spumósé și Rosa voluptósă cu sinulu palpitandu!

— Ast'a séra, — bombanesce celalaltu, — este rândulu meu de facutu banca la stosu. Cátu de multu am întârdiatu!

Comedii omenesci!

*

— Independintia, fraternitate, libertate și egalitate; éta principiile mele! Opiniunea publica: éta dummedieirea inchinatiumiloru mele. Numai isband'a basata pe opiniunea publica este triumfulu singurulu demnu și onorabilu!

— Adeverulu și nepartinirea sunt unicii calaudi a i penei și consciintei mele. Numai o péna ce nu se vinde are adeverat'a influintia a supra publiculu, cà-ci ea se conduce de unu caracteru necorruptibilu și neinteresatu!

Si amendoi marii liberali se preumbla cu agitatiune.

— Asta-di, — socotesce celu d'antâiu, — prefec-tulu mi-a promisú sè me aléga deputatu!

— Asta-di, — calculéza celu de-alu doile, — dlu X. trebuie sè-mi aduca banii pentru articolulu ce am scrisu in favórea sa!

Comedii omenesci!

*

— Tiér'a geme sub povór'a biruriloru și amarulu nedreptátiloru. Dar, domniloru. De la înaltîmea acestei tribune voiú strigá acestui guvernú, cà elu nu mai este vrednicu sè carmuiesca, și prin urmare sè parasésca acea banca, pentru salutea patriei!

— Nu asié, domniloru. Guvernulu are nevoie de totu devotatulu concursu alu represintantiloru tie-rii, pentru ca sè póta continuá intielépt'a sa carmuire; acelu concursu suntemu detori a i-lu da, — spre a se stinge odata anarchi'a și tendintiele resturnatíorie!

Si amendoi oratorii se asiéza cu mandria pe fotografiile lorú.

— Mane, — observa incetu opositionalulu, —

mane situatiunea va fi schimbata si portofoliulu ministerialu va veni in manile mele!

— Mane, — esprima cu discretiune guvernamentalu, — mane se subscrie decretulu meu de prefectu!

Comedii omenesci!

*

Si asié si totu astu-felu: toti suntemu comedieni. Unii isbutescu in rolurile lor, si ajungu departe. Altii inse sunt câte-odata fluerati.

Comedii omenesci!

A.

B o m b ó n e.

— Veni-vei la adunarea din Caransebesiu?

— Cum sè nu?! Voiu profitá multu.

— Asié credu.

— In sinodu voi vedé si — teatru, — si in teatru voi vedé — sinodulu.

*

Unu barbatu chiar si-scrie testamentulu, candu intrá amiculu seu:

— Éta ceea ce scriu, — dîse elu, — testamentulu meu, prin care lasu nevestei mele, d'a se maritá éra-si dupa mórtea mea.

— Pentru ce? — intrebá amiculu suprinsu.

— Voiu sè fii siguru, cà va remané cine-va dupa mine, caruia in fia-care dî se-i para reu, cà am moritu

Toalete din ospetulu archiducesei Gizella.

Nu va fi dóra fara interesu pentru cetitóriele nóstre a descrie pe scurtu câte-va dintre toaletele infatisiate la serbările ospetului archiducesei Gizella.

In concertulu de curte imperatés'a avea o haina de celu mai greu grosgrain cu slepu grandiosu, si pe acést'a illusion de tüll, ambele de colórea flórei cailinului. Decoratiunea érá de acea-si colóre, precum si ventrariulu (Fächer) din pene de struti. Slepulu érá inzestratu cu unu bandeau-écharpe. Diadem'a admirabila, ce decorá fruntea, avea patru-spre-diece coltiuri, a caroru capete erau impodobite cu diamante si margele scumpe. In grumadi purtá unu colier stralucitu de diamante.

Archiduces'a Gizella érá imbracata in o haina simpla de flor albu, cu tunica de metasa „ros'a“, inzestrata cu flori; in peru asemene avea flori; ér in grumadi purtá unu colier de diamante si smaragde si in mana unu buchetu de azalee.

In balulu de gala alu orasiului Viena imperatés'a purtá o haina de metasa de colórea columbei selbatice, cu puffuri albe de pene si o bogata brodaría de argintu; in frisur'a-i simpla avea agrafe de diamante; archiduces'a Gizella se infatisiá in metasa „ros'a“ cu unu buchetu de camelie „ros'a.“

La represintatiunea teatrala imperatés'a se ivi in o haina de metasa alba, brodata cu aur, cu o camelia alba in peru si cu camelie albe pe haina; brosiulu constá din unu smaragdu fórté mare, impresio-

ratu de diamante; ér in peru avea unu lantiu pomposu din diamante, rubine si smaragde.

Archiduces'a Gizella avea asídere o haina de metasa alba, decorata cu slaifna verde, pe care erau cusute camelie albe. — Perulu ei érá inzestratu cu flori.

Toalet'a de mirésa, in care archiduces'a s'a cununatu, fu descrisa deja in nr. trecutu alu foi nóstre. Aice mai amintimu, cà slepulu a fostu de cincii rifuri lungi.

CE E NOU?

** (Archiduces'a Gizella,) dimpreuna cu barbatulu ei, au aplecatu domineca la 20 aprile dupa miédia-di la patru óre din Viena, — adeca la trei óre dupa cununi'a sevêrsita in presinti'a unui publicu fórté alesu. Despartirea miresei de parintii ei si de fratele seu a fostu fórté petrundiatória. Náu'a parchia a caletoritu la Salzburg, unde orasiulu érá decoratu serbatoresce, dar nu se facú nici o primire oficiala. Tinerii casatoriti voru petrece acolo pana la 28 aprile.

** (Program'a festivitátiloru din München) pentru primirea archiducesei Gizella, acuma soci'a principelui Leopoldu, e urmatória: la 28 aprile intrarea solemná prin stradele decorate, la 29 presintarea membrilor aristocratíei si ai familiei regesci in palatulu Luitpoldu, la 30 dupa miédia-di la patru óre unu banchetu regescu in sal'a de gala a resiedintiei; sér'a la 7 óre represintatiune de gala in teatru, (oper'a „Lalla Rouckh“ si o piesa solemná de Hermann Schmidt); in 1 maiu pausa; la 2 maiu sér'a la 7 óre concertu de curte, apoi capel'a vocala va esecutá trei cantee populare; la 3 maiu serbatóre la principele Luitpoldu; la 4 maiu ospetarea a 1000 de saraci pe spesele cabinetului.

** (Unu Pacala din Pesta) a vestitu in duminéc'a trecutá printre saracimea d'aice, cà in acea dî pentru aducere a minte de cununi'a archiducesei Gizella, toti aceia cari in muntele-de-pietate (Versatzamt) au obiecte pentru 3—5 fl., le voru puté capetá fara bani. In urmarea acestui sgomotu respanditu apoi s'a si adunatu o multime de saraci la locul numitu, unde apoi s'au convinsu, cà fure — pacaliti.

** (Unu siarlatanu prinsu.) Protonotariulu comitatului Bichisiu a petrecutu dílele trecute intr'unu satu, unde i se povesti de unu siarlatanu, care ambla cersíndu cu o carte de legitimiatiune subscrisa de elu, adeca de protonotariulu. In decursulu acestui discursu, éta se ivi — lupus in fabula — insu-si acelu siarlatanu, si necunoscéndu pe protonotariulu i dete chiar acestua cart'a de legitimiatiune, rogandu-lu de ajutoriu. Protonotariulu se uitá la subscriere, si o gasi falsa. Apoi intrebá de cersitoriulu, déca cunósce pe protonotariulu? „Cum sè nu?“ respunse acél'a, — dînsulu a subscrisu si acésta carte.“ — „Póte cà nu-ti aduci bine a minte, cà-ci acél'a sum eu!“ Ve poteti intipuí mirarea siarlatanului. Elu fi escortatu numai decátu.

** (O bravura o pompieriloru din Clusiu.) In nóptea de la 16 l. c. unu pazitoriu de nópte in Clusiu a observatu, cà din etagiulu primu alu unei case locuitorii aruncara josu chei'a portii, strigandu,

că în casa se afla talhari. Polici'a și pompierii chemați sosira numai decâtu, și intrara în casa. Acolo înse nu gasira nici unu talharius, dar li se infatisia o alta scena de totu neacceptata. În alu doile etagiu siedea unu pictoru, cu tiner'a-i socla, și cu copil'a loru de patru luni. Barbatulu zacuse de mai multe luni în tifus. În nóptea acést'a, aflandu-se elu în deliriu, sari din patu, că-ci i parea a vedé diavolulu care lu-ur maresce. Biét'a femeia nu potú linisci pe barbatulu ei; elu rupse și sparse tóte mobilele, și în fine merse la ferést'a sè sara afara. În momentul acést'a sosira pompierii. Comandantele loru vedindu intentiunea omului din ferést'a, dete numai decâtu ordinulu d'a tiené lepedeulu salvatoriu alu loru sub ferést'a; peste câte-va secunde pictorulu sari — în lepedeu, și nu i se întemplá nici o nenorocire. Elu fu transportatu în spitalu.

* * * (*Unu omu ingropatu de viu.*) Din Mährisch-Neustadt scrié o foia boema, că unu cutare Franciscu Dietrich, carele a zacutu de versatu negru, și în urma a moritu, visitatu și de medici, fu ingropatu. În diu'a urmatoria saporii de morminte sapara unu mormentu chiar langa alu lui Dietrich, și inca fórté aprópe de acél'a. De odata ei audíra unu sgomotu în mormentulu vecinu; doci destupara mormentulu, și observara cu gróza, că omulu ingropatu eri, e viu. Numai decâtu sparsera cosciugulu într'unu locu, ca nefericitulu sè póta resufá. Apoi unulu alergá dupa medicu. Pe candu înse acél'a sosi dimpreuna cu mediculu, și aredicara cosciugulu, bietulu omu nu mai traiá. Scotiendu-se cadavrulu, s'a descoperitu, că coturile erau de totu sfaramate, probabilmente de silintiele desperate, prin cari nefericitulu voiá sè scape din închisórea-i grozava.

≡ (*Decoratiune.*) Fóia oficiala de dumineca publicá o multime de decoratiuni. Intre cei decorati e și unu Romanu, parintele canonicu din Lugosiu Andreiu Liviu, carele a capetatu ordulu corónei de feru clas'a a III-a.

* * * (*Imperatulu Ferdinandu V*) a serbatu la 19 aprile a 80-a aniversaria a nascerii sale. Numai pucini membrii ai dinastiei habsburgice au traitu atátu de multu.

Flamur'a lui Hymen.

∫ (*Dlu Toma Rosiescu-Veres*) concepistu la ministeriulu de culte, la 19 l. c. si-a incredintiatu de fiitóri'a socia pe domnisiór'a Natalia Bogdanu, fic'a dlui deputatu dietalu Vincentiu Bogdanu.

Biserica și scóla.

‡ (*Pentru sinodulu din Sibíiu*) mai sunt alesi de deputati urmatorii domni: Ioanu Papiu, Ioanu Tipeiu, Ioanu Ratiu, Ioanu Siandru, Ioanu Popa, Ioanu Puscariu, Nicolau Stravoiu, dr. Stefanu Pecurariu, Ioanu Cosmutia, Ioanu Munteanu, Ioanu Bojitia, Ioanu Candrea, Alesandru Danciu, Nicolau Miheltianu, dr. Iosifu Hodosiu, Const. Costinu, Servianu Popovicu, Davidu Almasianu, Nicolau Petrovicu, Sava Borha, Nicolau Gaitanu, Rubinu Patitia.

Societati și institute.

* * * (*Adunarea de la Caransebesiu*) a Societáti pentru fondu de teatru, care se va tiené dumineca la

27 aprile c. n., și a carei programa o publicaramu în nrulu penultimu, are sè fia mai numerósa decâtu ori-care adunare de pan'acuma ai acestei societáti. Epistolele ce ni sosira din Caransebesiu, Lugosiu, Oravitia, Bogisia, și din alte locuri de prin acele parti, ni anuncia unu concursu generalu și o insufletire mare. Comitulu constituitu pentru primirea óspetiloru lucra cu diligintia, — și astu-felu și partea sociala a adunárii credemu că va fi deplinu multiamitória. Vinitulu unei reprezentatiuni teatrale a dlui Jonescu e destinatulu pentru fondulu teatrului. Poem'a alegorica a dlui Becinéga, care — precum amintiramu — se va ceti în siedinti'a prima, — e intitulata: „Mirés'a veduvita.“

‡ (*O nóua reuniune romanésca*) s'a infintiatu la Brasiovu, cu scopu de a latí și inaintá meseriele la Romani. Reuniunea va ingrigi, ca fia-carui parinte romanu, care va voi a-si dá copilulu la ceva meseria, sè-i mijlocésca pentru acél'a unu locu; ér în timpulu de invetiacele Reuniunea va ingrigi, ca acél'a sè póta frecventá unu cursu de invetiamentu.

‡ (*Mai multi cetatieni din Aradu*) au tienutu la 4/16 aprile o conforintia, în care s'a decisu sè se infintieze o societate a cetatieniloru romani din Aradu. Pentru compunerea statutelor, precum și pentru conchiamarea unei adunári generale, ce va avé sè decida a supra definitivei intariri a statutelor, s'a alesu unu comitetu.

Literatura.

* (*Dlu Ubicini*) atátu de binecunoscutu prin numerósele sale scrieri despre Romani, a fostu dñlele trecute la Bucuresci. Dsa pregatesce acuma o traducere în limb'a francesa a chronicelor romane, insoțita d'o multime de alte documinte nepublicate inca si scoése în parte din arhivele diplomatice francese si din deosebitele bibliotece din Paris. Oper'a intréga va formá 6 volume mari, în 4 formatulu Didotu, testulu romanu si traducerea francesa pentru cronicari, ér celelalte documinte voru fi publicate în limbele în cari se afla în originalu. Dlu Ubicini a presintatu Mariei Sale Carolu I unu memoriu, în acésta cestiune, si se speréza că ministeriulu de instructiune va da concursulu cuvenitu distinsului publicistu, care a consacratu în mare parte viéti'a sa, spre a ne face cunoscuti Occidentelui. — Din partea nóstra, felicitámu pe dlu Ubicini pentru acestu nou titlu la recunoscenti'a Romaniloru, si nu ne indoimu, că tóta pres'a romana va fi cu noi, spre a indemná pe dlu ministru Tell, sè-i inlesnésca realisarea acestei nepretiiute idei.

* (*Dlu Georgiu Stefanu*) invetiatoriu în Ocna-Desiului, publica prenumeratiune la opulu seu: „Cununa de doliu pe mormentu“, séu manualu ce contiene mai multe versuri la ocazioni funebrale. Pretiulu 40—50 cr.

* (*Dlu Brutu Amante*) redactorulu diuariului „Confederatiunea latina“, va fondá în Roma o biblioteca latino-romana. Tóte cartile ce i se voru tramite, voru fi anunciate în jurnalulu si depuse în acésta biblioteca.

* (*Fostulu rege alu Spaniei, Amadeu*) lucréza la o opera intitulata: „Istori'a regelui Amadeu, scrisa de elu însu-si“, si care va aparé în curendu la Roma. Mai multe personaje eminente din diverse partite po-

litice spaniole sunt colaboratorii regalului autoru. — Oper'a in cestiune se va impartî in patru parti, intitulata: „Isabela II“, „Prim“, „Hohenzollern“ si „Amadeu I.“

* (*Fascicul'a a III a fôiei „Archiva rurala“*) pe lun'a Martiu cuprinde urmatóriile materii: Fizica populara, Igienea publica si privata, Despre constructiuni. Galileu, epoc'a viéti'a si operile sale. Masínele in economi'a publica, Igien'a saténului.

* („*Lanterna*“) sub acestu titlu a aparutu in Braila o fôia satirica.

* (*Roman'i'a numera asta-di 47 de diuare.*) In Bucuresti 24 si a nume: „Romanulu“, „Pres'a“, „Trompet'a Carpatiloru“, „Telegrafulu“, „Poporulu“, „Impartialulu“, „Patria“, „Column'a lui Traianu“, „Revist'a sciintifica“, „Archiva Rurala“, „Inginerulu“, „Dreptulu“, „Reform'a“, „Gazetta Medicochirurgicala“, „Ghimpele“, „Monitorulu Oficialu“, si „Monitorulu Oastei.“ In limb'a francesa 4: „Jurnalulu de Bucuresti“, „Roman'i'a“, „Alianti'a Latino-Rusa“ si „Albin'a Romaniei.“ In limb'a germana 2: „Posta Romana“ si „Sperantia.“ Una in limb'a gréca: „Aurora.“ In Iasi se publica 7 diuare: „Uniunea Liberala“, „Convorbirile Literare“, „Curierulu“, „Curierulu de Iasi“, „Noulu-Curieru Romanu“, „Publicatiunile Oficiale“ si „Vócea Aperatorului.“ In Galati dóue: „Gardistulu Civicu“ si „Vócea Covurluiului.“ In Braila dóue: „Cetatianulu“ si „Lanterna.“ In Romanu un'a: „Armoni'a.“ In Bacau trei: „Gazet'a de Bacau“, „Observatorulu“ si „Buletinulu Comunalu.“ In Berladu un'a: „Semenatorulu.“ In Botosiani un'a: „Independentulu.“ In Bolgrad dóue: „Echoulu Bolgradului“ si „Ialpagulu.“ In Teleormanu un'a: „Teleormanulu.“ In Focsiani un'a: „Gazet'a de Focsiani.“ In Craiova trei: „Auror'a Craiovei“, „Adeverulu“ si „Gazet'a Craiovei.“

* („*Revista Contimporana*“) in nr. 2, de la 1 aprile, contine urmatóriile: Mironu Costinu, comentarie literarie de dlu V. A. Urechia. — Suvenire despre poetulu Conachi de dlu G. Sionu. — Despre conditiunea civila a femeiei de dlu G. Schina. — Irena, poesia de dlu M. Zamfirescu. — Galileu, epoc'a, viéti'a si operile sale de dlu St. C. Mihailescu. — Magura Calomfirescu de dlu Butculescu. — Igien'a saténului de dlu Dr. Romnicénu. — Notite bibliografice de dlu Aug. D. Laurianu. — Marele vistiéru Candescu, novela de dlu Pantazi Ghica. — Unu ceaiu la dn'a Cutare de dlu G. Marianu.

* („*Column'a lui Traianu*“) de la 1 aprile contine urmatóriile: Romanii din Istria, de A. Urechia; Iertarea, poesia de dn'a M. Burla-Cugler; Scriitorii perduti despre Dacia, de A. Papadopolu-Calimacu; Suveniru, poesia de P. Paunu; Cum se scrie la noi istori'a, de Gr. G. Tocilescu; Carpatii sub numele de caucasu in Apoloniu, Strabune, Ovidiu, Amianu etc. de B. P. Hasdeu. Unu adausu importantu.

T e a t r u.

⌘ (*Dlu Millo*) a represintatu la 9/21 pentru a 15-a óra aprile pies'a sa: „Apele de la Vacarescu“ cu adausulu „Creditulu fónciarui“ séu „Sangele bere nu se face“ si timbrulu. Nici o piesa n'a facutu inca efectu atátu de mare ca acésta piesa a domnului Millo.

Espositiunea universalá de Viena.

△ (*Mare tesauru*) a trecutu dílele aceste prin Pesta. Vaporulu „Drau“ a dusu p'aice la espositiunea din Viena cele mai pretfóse obiecte din camer'a de tesauri a sultanului turcescu. Pretiulu loru se urca la 117 milióne.

△ (*Pretiurile de intrare.*) Cartelo de sesonu voru costá 100 fl. pentru barbati, éra pentru dame 50 fl., si voru avé valóie si in diu'a deschiderii espositiunii. Pretiulu de intrare in diu'a prima va fi 25 fl.; in a 2 si 3-a 5 fl., — duminéca in 4 maiu 2 fl. Pentru celelalte díle 1 fl., ér duminéca 50 cr.

△ (*Iliad'a lui Homer in o cósia de nuca.*) Profesorulu de stenografia la universitatea din Viena, I. M. Schreiber, a stenografatu tóta Iliad'a lui Homer. Acésta poema, care ocupa vr'o 600 de pagine tiparite, e stenografata pe atát'a locu, încátu tóta se póte pune comodu in o nuca. Acésta raritate in felulu seu inca se va vedé la espositiunea din Viena.

△ (*Localitate pentra diuaristi.*) Pe piati'a espositiunii se va infintia si o localitate pentru diuaristii din tóte statele, si care are sè fia astu-felu arangiata, încátu toti sè póta lucrá in cea mai mare comoditate.

△ (*Unu mare cabinetu de lectura*) inca se va infintia in palatulu industriei, unde se voru aflá tóte diuariele de pe fati'a pamentului, si astu-felu ele voru formá inse-si unu obiectu de espositiune.

Industria si comerciu.

|| (*O nóua onóre pentru tierancele nóstre!*) Chiar acuma aflám, cá principes'a Clotilda, soái'a archiducelui Iosifu, si-a comandatu unu imbracamentu intregu de tieranca romana din giurulu Caransebesiului. Imbracamentulu are sè sosésca in dílele aceste la loculul destinatiunii sale.

|| (*O mare insielatiune*) s'a facutu de curendu la unu negutiatoriu din Viena. Unu tineru s'a presintatu la banc'a L. Epstein cu unu „bon“ de 15,000 fl., cerendu a-lu escomptá. Cererea lui fu implinita, dar mai tardiu se descoperí insielatiunea. Politi'a cauta pe insielatoriulu in tóte partile.

|| (*Trenulu imperatesei russe,*) cu care ea din Petersburg a caletoritu in Italia, s'a facutu in Paris, si a fostu a lui Napoleonu si alu Eugeniei, de la cari tiarulu l'a cumperatu cu siepte milióne. Intregulu trenu consta din 5 masíne si 23 de vagone. Optu vagóne din aceste compunu intregulu trenu, cu care acuma tiarin'a caletoresce; celelalte au remasu in Petersburg la dispositiunea tiarului. Esteriorulu e negru, si la fia-care usia e facutu insemnulu rusescu in bronzu auriu. De pe o scara acoperita cu tapetu de catifea de metasa, pasiesci in o mica anticamera, care conduce intr'unu salonu micu, cu mobile din atlas-carmoisin cu flori si cu feresti din cea mai frumósa sticla francesa. Dupa acestu salonu urméza unu coridoru, care conduce in odai'a imperatesei; acésta odaia e tapetata cu atlasu vénétu. Patulu atérna de a supra. Oglind'a si candelabru sunt fórté elegantu acomodate. Apoi urméza unu budoir de atlasu violetu si in fine unu vagonu constatoriu din mai multe despartiaminte, in cari se afla si odáile din suit'a imperatesei. Pe laturea cealalta a trenului se afla odai'a de prandíu, si inca unu altu salonu; mai pe urma vine bucatari'a. Clopotiele electrice, si alte comoditati, se afla in abundantia.

Pentru economie.

× (*Jubileulu cartofilor.*) Anulu 1873 este pentru economii rurale unu anu de jubilar, pentru că in anulu acest'a se implinesce unu seclu de la cultivarea si folosirea cartofilor in Europa ca nutrementu principalu pentru clasele mai sarace ale poporului. Cartofii au fostu adusi in Europa prin Franciscu Drake inca in seclulu XVII, inse abie la 100 de ani dupa aceea au inceputu a se cultivá si folosi ca medilocu de nutrementu. Adeca in anulu 1773 Dr. Parmentier, avendu in vedere fometea ce domniá pe atunci in tíerra si indemnatu si din partea academií de sciintie din Parisu, a scrisu o brosiura, prin care cu tóta caldur'a recomandá cultivarea cartofilor. De la acestu anu incóce cartofii se cultiva si, precum se vede, asta-di candu se serbédia jubileulu de 100 de ani alu lo:u, ei jóca unu rolu importantu nu numai la clasele serace ale poporului, ci chiar si in bucatariile cele mai abundante ale bocotaniloru si pe mesele lucurióse ale gurmaniloru.

Suvenirea mortiloru.

† (*Teodoru Popu,*) advocatu si senatoru magistratualu in Timisióra, a repausatu la 16 aprile in etate de 47 ani.

† (*Georgiu Petroviciu,*) preotu in Cielova romana, in Banatu, a repausatu la 22 martiu st. v. in etate de 72 ani.

† (*Georgiu Molnaru,*) parocu si emeritu protopopu alu comunei Turtiu in comitatulu Ugocia, a repausatu la 27 fauru. Repausatulu si-a testatu tóta averea bisericeí sale, la care servise peste 40 de ani.

† (*Alesandru Popu-Moise,*) parocu gr. c. in Beliu, protopopu alu districtulu de Borosiu-Sebesiu, a repausatu la 11 aprile.

† (*Saint Marc Girardin,*) cunoscutulu diuaristu francesu, a repausatu la Paris in 13 l. c.

† (*Bar. Liebig,*) marele naturalistu, a muritu de curendu la München.

† (*Elena Metianu,*) fic'a parintelui protopopu Ioanu Metianu din Zernesci, a repausatu la 9 aprile in etate de 15 ani.

† (*Parteniu Bascarau,*) preotu in Madrigesci, a repausatu in etate de 54 de ani.

Calindariu istoricu.

— Aprile. —

19. 1560 Filipu Melanchton móre. 1759 Nascerea lui A. V. Iffland. 1848 Lord Byron móre. — **20.** 1792 Ludovicu XVI declara resbelu Austriei si Prusiei. 1808 Nascerea lui Napoleonu III. 1814. Caletori'a lui Napoleonu I la Elba. 1848 Congresulu sêrbescu din Neoplanta decide anectarea catra Croatia. — **21.** 853 (N. de Chr.) Fondarea Romei. 1142 (D. Ch.) Petru Abälard móre. 1689 Vilhelmu III de Orania dimpreuna cu soci'a sa Maria se incoronéza de rege alu Angliei. 1736 Printiulu Eugeniu de Savoya móre. 1858 Tortur'a se sterge in Serbia. — **22.** 1389 Pacea de Viena intre Austria si Elvetia. 1500 Cabral

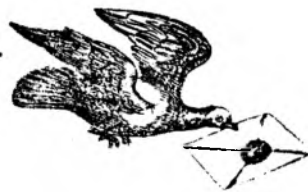
descopere Brasilia. 1699 Mórtea lui Ioanu Racine. 1724 Nascerea lui Immanuel Kant. 1784 Malesherbes se guillotinéza. 1821 Scald'a de sange intre Grecii din Constantinopolu. — **23.** Padila, luptatoriulu libertátii spanióle fu invinsu de imperatulu Carolu V la Villabar si dusu in prinsóre. 1564 Nascerea marelui scriitoriu de drame Villiam Shakespeare. 1595 Aronu domnulu Moldovei omóra pe boeri. 1616 Mórtea lui Shakespeare. — **24.** 1731 Mórtea lui Danielu Defoe, autorulu renumitulu opu „Robinson Crusoe.“ 173 Nascerea postulu francesu P. A. Beaumarchais. 1796 Nascerea lui Carolu Immermann. — **25.** 1545 Uniunea celor trei natiuni din Transilvania, a unguriloru, secuiloru, si a sasiloru. 1595 Torquato Tasso móre. 1744 Mórtea naturalistulu Celsiu.

Gácitura numerica

de Cecilia Grama.

9. 8. 5. Doi din fiii sei l'au risu,
Pe candu unulu l'a deplansu ;
6. 7. 3. 10. 12. Unu evreu pe elu a statu,
Candu Jehova legi a datu ;
16. 15. 14. 12. 9 10. Candu acésta ar lipsi
Lumea-intréga cétia-ar fi ;
13. 2. 14. 3. 17. 11. 15. In bratia-i candu ne aflamu
Avenu totu, si ér n'avemu ;
4. 15. 14. 17. 11. 15. Unde nu e de locu focu,
Nici acésta n'are locu ;
1. 5. 1. 7. 11. 12. 10. E o ficia de Romanu
Ce nutresce-unu doru in sinu,
1—17. E sagéta aruncata
In alu ginteí mele sinu,
Ce nu lasa câte-odata
Pe Romanu a fi Romanu !

Post'a Redactiunii.

Dlui Gr. H. Granda. Nu mai avemu nimica de la dta nepublicatu. Cele promise de multu inca n'au sositu.

Dlui V. A. Urechia. Aceptamu cu doru „conferinti'a“ despre care ni a scrisu dlu R. Dar pies'a promisa ? Salutare !

Dlui A. R. in Bucuresci. Poesi'a va aparé. Amu primi bucurosu si nesce conversari despre viéti'a sociala, literaria si artistica de acolo. Seria-ni, déca ai tímpu !

Dlui G. F. Candu vomu mai fi norocosi a primí vr'unu articulu scurtu, séu vr'o noveleta ?

Radu Nasturelu. Te-ai uitatu de noi de totu. Séu dóra pré s'au inmultitu procesele ? Suprinde-ne cu péu'a-ti instructiva ?

Suplementu : „*Sclavulu Amoruí*“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. I. còb'a XI.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Koesi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului trecutu.